

Timingen av post-konfliktuella val

En fallstudie av Libyens försök att demokratiseras mellan två
inbördeskrig

Abstract

A decade has almost passed since former dictator Muammar al-Gaddafi was toppled after an 8-month long civil war in Libya and the outlook of democratization looked bright for the Northern African state. This process turned out to be more than complicated and eventually led the country back to violent hostilities. In this study the parliamentary election of 2012 is studied to see if the sequencing of DDR and SSR processes before the election would have reduced the risk for political violence, especially electoral violence, and therefore increased the chances for a lasting peace and successful transition to democracy. A single-case study method was conducted where process tracing has been used to map out the security context in the country between October 2011, when Gaddafi was toppled, and the outbreak of the second civil war in 2014. The results show that if DDR and SSR-processes, with the help of the international community, would have had more time to develop and become effective before the election of 2012, the security and the political landscape could have become more stabilized for the elected body of 2012 to function properly in and thus bring about a more stable transitional process for Libya.

Key words: democratization, DDR/SSR, sequencing, Libya, post-conflict elections, electoral violence

Word count: 10 367

Akronymer

CBS	Columbia Broadcasting System
DDR	Disarmament, Demobilization and Reintegration
FN	Förenta Nationerna
GNC	General National Congress
HoR	House of Representatives
IBL	Institutionalization before Liberalization
ICG	International Crisis Group
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NTC	National Transitional Council
PIL	Political Isolation Law
SSC	Supreme Security Committee
SSR	Security Sector Reform
UNMAS	United Nations Mine Action Service
UNSMIL	United Nation Support Mission in Libya
UNSC	United Nations Security Council

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Bakgrund	3
1.3	Uppsatsens disposition	4
2	Teori	5
2.1	Tidigare forskning	5
2.1.1	Demokratiseringsprocesser i en post-konflikt kontext.....	5
2.2	Timing av politiska val.....	6
2.3	Studiens teoretiska ramverk	8
2.3.1	Valrelaterat våld	8
2.3.2	DDR & SSR	9
3	Metod	11
3.1	Enstaka fallstudie	11
3.2	Metodologiska fallgröpar	12
3.3	Val av fall	13
3.4	Material och avgränsning	13
3.5	Operationalisering	14
4	Libyens demokratiseringsprocess	15
4.1	Överblick.....	15
4.2	Valet 2012	16
4.2.1	Valrelaterat våld	17
4.2.2	DDR och SSR innan valet.....	18
4.3	Libyen under <i>General National Congress</i>	19
4.3.1	Valet 2014	20
5	Analys	21
5.1	Valrelaterat våld	21
5.2	Timing av valet 2012.....	22
5.3	Sekvensering	23
6	Diskussion och slutsats	25
7	Referenser	27

1 Inledning

Det har nu gått nästan 10 år sedan de första protesterna, som lade grunden för vad som kom att kallas Arabiska våren, bröt ut i Tunisien 2010 och spred sig över resten av MENA-regionen. Sedan dess har forskare försökt identifiera vad Arabiska våren var ett fall av. Somliga menar på att världen fick bevittna den fjärde demokratiseringsvågen, utifrån Samuel Huntingtons kategorisering av olika så kallade demokratiseringsvågor världen har sett, medan somliga menar på att Arabiska våren är en del av den tredje demokratiseringsvågen som ännu pågår (Saidin *et al*: 2014: 168). Om Arabiska våren verkligen var en demokratiseringsvåg återstår att se. Algeriet, Bahrain, Egypten, Jordanien, Kuwait, Libanon, Libyen, Marocko, Oman, Syrien, Tunisien och Jemen fick på olika sätt och till varierande utsträckning uppleva den så kallade arabiska våren (The National 2011). I Libyen, Egypten, Tunisien och Jemen störtades den före detta regimen (Koser 2012). I Syrien kulminerade protesterna tillsammans med regimen reaktion till ett fullskaligt inbördeskrig som ledde till massiv förstörelse, brott mot mänskligheten och en av de största migrationskriserna världen har bevittnat (UNHCR 2016). Medan Tunisien och Egypten till en viss grad har lyckats upprätthålla fred har Libyen och Jemen inte lyckats med detta. Protesterna i Libyen ledde till ett åttamånaders inbördeskrig som upphörde i samband med Gaddafis fall. Dock återupptogs stridigheterna i landet efter valet 2014. Vad som hände mellan det första inbördeskriget och det andra i Libyen kan klassas som ett fall av försök till demokratisering. En ny statsförfattning skrevs, val hölls och makt kunde för första gången på över 40 år överlämnas fredligt till ett folkvalt organ. Däremot fortsatte säkerhetssituationen under detta försök till demokratisering att vara oförutsägbart och instabilt. Trots landets genomförande av ett relativt fredligt val 2012 saknade det då nya folkvalda styrelseskicket den auktoritet och effektivitet att förse sin befolkning med allmän säkerhet och möjligheter till utveckling.

1.1 Syfte och frågeställning

Demokratiseringsprocessen i Libyen har varit allt annat än okomplicerad. Dessutom hann denna process inte komma särskilt långt trots att de initiala utsikterna verkade lovande. Landet föll tillbaka in i stridigheter 2014 och demokratisering fick läggas på is. Situationen i Libyen fortsätter än idag att vara otroligt instabilt och markeras av en myriad olika problem från flyktingkriser och människohandel till oförmåga att hålla ytterligare politiska val. *Syftet med studien ämnar öka förståelsen för hur timingen av det första post-konfliktuella valet kan komma att påverka den fortsatta demokratiseringen.* Detta görs genom en

undersökning av hur timingen av valet 2012 i Libyen kan förstås utifrån olika teoretiseringar kring sekvensering och valrelaterat våld. Studien ämnar även påvisa eventuella samband mellan timingen av valet 2012, trots sitt relativt lyckade utfall, och landets återfall in i stridigheter 2014. Målet med studien är även att ge insikter i demokratiseringsprocessen i Libyen som kan appliceras i liknande fall och därmed bidra till ett större forskningsfält. Forskningsfrågan som ställs i studien är följande:

- *Hur kan vi förstå timingen av valet 2012 i Libyen? Och kan en annan timing av valet lagt en bättre grund för landets fortsatta demokratisering?*

Med en bättre grund menas just i denna studie en mer stabil säkerhetssituation där det ledande organet i landet kan fungera utan att riskera våldsamma handlingar vars syfte är att påverka den politiska beslutsprocessen.

1.2 Bakgrund

Demonstrationerna 2011 i Libyen ledde till att dåvarande diktatorn sedan över 40 år tillbaka, Muammar al-Gaddafi, att ta till våld som sedan kulminerade i ett storskaligt inbördeskrig. Stöttade av NATO-styrkor deklarerade den politiska grenen av revolutionärerna *National Transitional Council* (NTC) sig vara de enda legitima representanterna för det libyska folket. Denna deklarerade erkändes av västerländska samt arabiska stater. Gaddafi dödades den 20 oktober 2011 och tre dagar senare startade NTC demokratiseringsprocessen (Abushouk 2016: 57-58). *United Nations Support Mission in Libya* (UNSMIL) etablerades 16 september 2011 efter förfrågan från NTC och skulle assistera i landets övergång till demokrati. UNSMIL har guidats av principen gällande nationell ägandeskap och fick därmed inte lägga sig i landets styrning (*governance*) (UNSC sep. 2011). NTC utformade en statsförfattning som skulle vägleda demokratiseringsprocessen och lade fram följande tidsramar

- NTC skulle flytta till Tripoli (har tidigare haft sin bas i Benghazi, där revolutionen startade) och etablera en övergångsregering inom 30 dagar
- Inom en 90-dagars period skulle en vallag och en valkommission etableras
- Inom 240 dagar skulle parlamentsval, vars syfte är att förse landet med en legitim regering som i sin tur ska ta fram permanent statsförfattning, hållas.
- En folkomröstning skulle sedan hållas inom 30 dagar efter att statsförfattningen godkänns av det nya parlamentet

- Första libyska valet enligt den nya statsförfattningen ska hållas (UNSC nov. 2011).

Denna plan generade hoppfullhet hos det internationella samfundet att Libyen skulle röra sig åt rätt håll efter kriget. Dock rapporterade *International Crisis Group* (ICG 2011) att mellan 100-300 väpnade och mobiliserade miliser fanns kvar i landet samtidigt som 125,000 civila libyer var beväpnade efter Gaddafis fall. Alla dessa beväpnade grupper har under tiden efter kriget egna mekanismer att registrera medlemmar och vapen; arresterar och kvarhåller misstänkta; och har under flera tillfällen stridit mot varandra. Den instabila och decentraliserade säkerhetssituationen leder studien i den mån att detta anses vara det största hindret för Libyens fortsatta demokratiseringsprocess. Övergångsprocessen lades fram av en ledning (NTC) vars legitimitet inte erkändes i alla kretsar och kunde därmed enkelt undermineras genom våldsamma handlingar om den politiska processen tog en, för dessa väpnade grupper, ofördelaktig väg.

Landet höll dock ett val 2012 som markerades av ett högt valdeltagande och som dessutom resulterade i landets första fredliga överlämning av makt på över 40 år. *General National Congress* (GNC) tog över makten från NTC och styrde landet fram till landets andra parlamentsval post-Gaddafi som hölls juni 2014. Valdeltagandet var till skillnad från det första valet mycket lågt, valresultatet visade sig var otroligt kontroversiellt och förlorarna vägrade lämna ifrån sig makten. Detta kulminerade i att Libyen delades in mellan två olika administrationer. GNC i väst och *House of Representatives* (HoR) i öst. Landet föll dessutom tillbaka in i stridigheter som alltjämt pågår (Bloomberg 2019). Situationen i landet har under senare tid eskalerat och ytterligare planerade politiska val skjuts upp kontinuerligt pga. säkerhetssituationen. Ett toppmöte för Libyen hölls i november 2018, där Italien stod som värd, där målet att hålla val under första halvan av 2019 sattes upp (ibid) Dock verkar inte detta vara realistiskt mål i nuläget.

1.3 Uppsatsens disposition

Först och främst presenteras den existerande litteraturen som berör post-konfliktuella demokratiseringsprocesser (med fokus på politiska val), sekvensering av dessa samt demokratiseringsprocesser som en del av större fredsinsatser. Sedan följer studiens teoretiska ramverk som grundar sig i Kristine Höglunds teoretiseringar kring valrelaterat våld och dess påverkan på demokratisering samt hur DDR och SSR kan agera mildrande på konsekvenserna av valrelaterat våld. Uppsatsen avslutas med en analys av demokratiseringsprocessen i Libyen samt dras slutsatser kring timingen av det politiska valet 2012 och timingens påverkan på den fortsatta demokratiseringen i landet.

2 Teori

2.1 Tidigare forskning

2.1.1 Demokratiseringsprocesser i en post-konflikt kontext

Val i post-konfliktuella samhällen har varit en nyckelkomponent i alla inomstatliga fredsavtal efter slutet på kalla kriget (Garber 1998:1). Syftet med dessa val har varit att installera en legitim demokratisk ledning samt att omvandla sköra fredsavtal till hållbar fred under ett demokratiskt system där den nya regeringen kan börja återuppbygga landet (Kumar 1998: 5-6). Relationen mellan fredsbyggande och demokratisering har dock visat sig vara mycket komplex. Jarstad & Sisk (2008) tar upp en rad olika dilemman som kan uppstå när fred och demokrati ska främjas parallellt. Olika processer som är ämnade att främja fredsbyggnad kan komma att underminera demokratisering och *vice versa*. Mansfield & Snyder (2007:169) menar på att det finns ett starkt samband mellan ökad risk för våld och ofullständiga demokratiseringsprocesser i samhällen med svaga statliga institutioner och att institutioner måste byggas upp innan den politiska sfären öppnas upp.

Kumar (1998) presenterar en rad olika fallstudier som gjorts inom detta ämne men där enbart ett av de undersökta fallen beskriver ett politiskt val som inte var ett resultat av ett fredsavtal. Trots signeringen av ett fredsavtal kan post-konfliktuella samhällen förbli djupt fragmenterade och det är inte alls säkert att det finns en vilja att främja demokrati och försoning. Kumar menar även att post-konfliktuella samhällen, särskilt de som tidigare varit under ett auktoritärt styre, saknar institutionell och teknisk kapacitet att hålla i politiska val. Turner *et al* (1998: 169-170) föreslår en rad olika kriterier som måste uppfyllas för att post-konfliktuella val ska vara lyckade. Det första kriteriet som presenteras är att val i en post-konfliktuell kontext tenderar att vara mer framgångsrika om: (1) de är en del av en omfattande fredsplan som täcker demobilisering; (2) om de ses som legitima hos huvudundertecknarna av fredsöverenskommelsen; (3) om demobilisering av krigande parter är komplett innan val hålls. Det övergripande tankesättet hos Kumar och Turner *et al* är alltså att hållandet av politiska val ska ske efter att vissa nödvändiga förutsättningar är uppfyllda.

Roland Paris teoretiska ramverk för fredsinsatser i post-konfliktuella samhällen bygger till stor del på antagandet att fredsbyggare bör konstruera ett ramverk för införandet av effektiva institutioner innan politisk och ekonomisk konkurrens främjas. Han menar på att vad som behövs i den direkta tiden som följer en konflikt inte är omedelbar demokratisering utan snarare allmän stabilitet. Han kallar detta ramverk för *Institutionalization Before Liberalization* (IBL) där ett av nyckelelementen är uppskjutning av politiska val tills tiden är ”mogen”. Det bör det

även finnas effektiva polisiära institutioner samt ett effektivt rättssystem som kan hantera eventuella dispyter som riskerar att blossa upp i större konflikter i samband med valprocessen (Paris 2004: 187-188). Paris ramverk bygger alltså på att fred ska komma före demokratisering. Men de institutioner han menar på ska vara på plats innan ett politiskt val bör införas måste vara en del av mycket långsiktiga åtaganden och kan vara svåra att genomföra relativt snabbt i kontexter där statliga institutioner måste byggas från grunden. Detta ramverk tar alltså inte hänsyn till den problematik som kan uppstå om politiska val skjuts upp för länge. I denna studie tas avstånd från så pass hårda slutsatser om timing av politiska val. Istället förespråkas en större förståelse för kontexten som val ska hållas i och de specifika behoven från fall till fall. Nedan följer en större redogörelse för timing av just politiska val samt argument för uppskjutning av politiska val samt argument för valens snabba införande i en post-konfliktuell kontext.

2.2 Timing av politiska val

I en post-konfliktuell kontext har politiska val som en del av demokratiseringsprocesser tagit stor plats i litteraturen (Mansfield & Snyder 2007; Paris 2004; Reilly 2008; Höglund 2009,2010). Tiden som följer inbördeskrig karaktäriseras ofta av ett behov att bygga eller återuppbygga en stat som kan fungera utan internationell inblandning. Allmänna val kan ses som nyckelkomponent i att uppnå detta. Benjamin Reilly (2008: 157-159) menar dock på att politiska val inte alltid har genererat goda resultat. Han drar exempel från Angola 1992 och Liberia 1997, där politiska val skapade mer problem än de löste. Avgörandet av när val ska hållas bör göras med en utvärdering av deras syfte, timing och möjliga utfall (ibid: 161). Reilly (2002) menar även på att just timingen av politiska val har varit en underskattad aspekt i planerandet av demokratiseringsprocesser. Timingen har en direkt påverkan på administrativa beslut, hur politiska partier formas och på själva valsystemet. Val ämnar ge en chans åt parter i konflikt att på ett fredligt sätt uppnå deras ideologiska mål och agendor. Som andra demokratiska system förser alltså val med en institutionalisering av konfliktlösningsmekanismer inom politiken (Kumar 1998:7). I post-konfliktuella samhällen finns det sällan goda förutsättningar för att kunna bygga upp sådana mekanismer under en kort tid. Politiska partier eller enskilda individer som vill nå ut till folket med sin politik kan ha svårt att göra detta om säkerhetssituationen i landet fortsätter att vara instabil och oförutsägbar i efterkrigstiden (ibid: 8). En möjlig orsak bakom varför val inte alltid uppnår sin fulla potential i en post-konfliktuell kontext kan alltså vara våld eller hot om våld som avser underminera valprocessen och den politiska processen i sin helhet. Här kan tankesättet kring *sekvensering* som präglar Kumars, Turner *et al.* samt Paris studier kopplas in. Ett sätt att hantera våldet som står i vägen för rättvisa och fria val kan vara att avvärja, demobilisera olika väpnade grupper och integrera de i säkerhetssektorn för att minska risken för att våld blossar upp igen i samband med politiska val. När ska då politiska val hållas i en post-konfliktuell kontext? Reilly föreslår följande:

“Ideally, an extended process of consultation and local-level peacebuilding, in which some of the real interests and concerns that provoked the conflict are addressed in a step-by-step fashion before national elections are held, may offer better prospects for a peaceful transition in post-conflict societies. In practice, however, most countries do not have the luxury of such an extended period of international tutelage. I have previously suggested that a period of two or three years between the end of a conflict and the holding of elections should be seen as a minimum, based on the examples of both Kosovo and Timor-Leste, where a multi-year period of transitional administration took place before founding elections were held” (Reilly 2016: 77)

Nooruddin och Flores (2012) konkluderar i sin studie kring ämnet att hållandet av tidiga politiska val är mycket mer fördelaktigt i länder med tidig demokratisk erfarenhet, där behövs enligt studien enbart ett års förberedelse för att valet ska generera goda resultat. I samhällen med ingen eller väldigt liten demokratisk erfarenhet tenderar val att inte generera relativt goda resultat om inte åtminstone två år ges åt förberedelser. Dock menar Nooruddin och Flores att det är viktigt att inte överskatta dessa resultat då det krävs en förståelse för kontexten i avgörandet om val bör hållas så tidigt som möjligt eller skjutas upp. I Libyens fall genererade det första post-konfliktuella valet relativt goda resultat trots landets begränsade demokratiska erfarenhet. Alltså förser varken Reillys eller Nooruddin & Flores teorier tillfredsställande förklaringar för hur valet 2012 trots sitt lyckade genomförande inte genererade en lyckad demokratisering i längden. En studie av denna sort ämnar fylla denna lucka genom att undersöka hur till synes lyckade val ändå kan klassificeras som ”för tidiga”.

Det kan även uppstå problem och dilemman med att väntandet av införandet av politiska val. Val som hålls av för länge kan visa sig vara problematiska då tid förses åt icke-demokratiska krafter att öka deras inflytande och makt. Dessutom ökar risken för förnyade våldsamheter och för att politisk fragmentering ska cementeras (Internationell IDEA 2019: 14). Ett exempel på att icke-demokratiska krafter kan hinna slå rot innan ett val är Charles Taylor som kom till makten i Liberia via val 1996. Den före detta krigsherren vägrade rekonstruera den nationella armén i enlighet med fredsavtalet som skrevs på innan valet samt använde sin nya plattform för att förtrycka den politiska oppositionen (Höglund & Söderberg Kovacs 2010: 377).

Höglund (2010) menar även att väntandet med att införa val till att då säkerhet har etablerats leder till ett dilemma över hur en legitim efterkrigs-regering ska bildas. Hon trycker istället på att problematiken med demokratisering i en efterkrigsperiod snarare handlar om design och inte timing (s. 90-91). Annika Jarstad (2015:8-9) menar på att tankesättet kring sekvensering vilar på uppfattningen att det finns en bättre och en sämre ordning som reformer bör införas. Däremot har empiriska undersökningar visat på att det finns många olika vägar till demokratisering. Jarstad drar exempel från demokratiseringsprocesser i östeuropeiska stater, Chile, Sydkorea och Brasilien för att påvisa att stater upplevde ”illiberala” start och tillfällig regression innan demokrati kunde uppnås. Dessa exempel visar på att vägen till demokratisering inte alltid är linjär. I design av demokratiseringsprocesser kan dock inte timing uteslutas. En förståelse för timing

av politiska val och dess eventuella konsekvenser kan spela en stor roll i utformningen av den post-konfliktuella övergången.

2.3 Studiens teoretiska ramverk

2.3.1 Valrelaterat våld

“Violence in democratizing and war-torn countries must be understood in the wider context of the transition from authoritarianism to democracy and from war to peace. Such transitions challenge power relations in society as well as the worldview of both incumbents and oppositional parties. Violence may be used to both cling to power and bolster the strength of opposition” (Höglund & Jarstad 2011:34)

Kristine Höglund har studerat valrelaterat våld och konkluderar att, både det fysiska och psykologiska, våldet kan ha en påverkan på de politiska valen (Höglund 2009: 416). Våld och hot om våld kan frånta befolkningen deras rösträtt och därmed påverka valdeltagandet, begränsa kandidatalternativ samt äventyra valresultaten. Höglund (ibid) gör i sina studier en distinktion mellan valrelaterat våld och politiskt våld. Hon menar på att valrelaterat syftar till den typ av våld vars syfte är att påverka just valprocessen. Även timingen av valrelaterat våld spelar roll i denna distinktion; valrelaterat våld kan syfta till våld som sker under tiden som leder upp till valet, på själva valdagen/valdagarna och även tiden som följer valet. Tiden som följer valet definieras enligt Höglund som tiden från valet tills att det folkvalda organet tillträder i makten. Aktörer som står bakom valrelaterat våld är ofta, inte chockerande nog, beväpnade grupper. Den sista distinktionen av valrelaterat våld syftar till dess mål och handlingar. Målen kan delas in i fyra underkategorier: valaktörer (väljare, kandidater, valarbetare, media och övervakare); valinformation (registrering, data, valresultat, omröstningar, kampanjmaterial); valbyggnader (röstnings- och räknings); valmöten (kampanjsamlingar, resor till vallokaler). Våldshandlingar kan innebära trakasserier, överfall och skrämning av kandidater, valarbetare och väljare; upplopp; förstörelse av egendom och politiskt mord.

Valrelaterat våld kan även orsaka en misstro för den demokratiska processen hos allmänheten. Inför politiska val lyckas somliga grupper inte mobilisera röster hos allmänheten, något som kan öka incitamenten att använda våld eller hot om våld för att influera valprocessen. I demokratiska processer skriver Höglund att det är viktigt att politiska val sker under omständigheter fria från rädsla och hotelser (Höglund 2008: 85-86). Ett ogynnsamt valresultat kan riskera att utvecklas till en större konflikt om det finns tillräckligt med missnöje och om polisen och militären är för underutvecklad för att hantera detta våld (Fjelde & Höglund 2016: 65). Valrelaterat våld ses som en underkategori till politiskt våld i allmänhet men denna studie kommer att undersöka politiskt våld i allmänhet för att fånga upp mer fallspecifika aspekter i Libyens demokratisering. Att använda våld eller hot om våld för att influera politiska beslut signalerar att demokratiseringsprocessen inte går som den bör göra och att politiker som böjer sig efter våldshotelser belönar våld

genom att låta rädsla influera deras beslutsprocesser, att våld lönar sig helt enkelt. Därför är det viktigt att undersöka en större kategori våld i en demokratiseringsprocess för att avgöra om valen skedde under omständigheter fria från våld och hot om våld. I denna studie kommer *valrelaterat våld syfta till all politisk våld vars syfte kan kopplas till en underminering av den demokratiska processen, inte minst kommande val*. En hypotes är att bättre hantering av valrelaterat våld innan det första post-konfliktuella valet kan reducera risken för att det demokratiskt valda styrelseskicket upplever mindre missnöje hos allmänheten. Ett sådant missnöje med den politiska ledningen kan underminera den fortsatta demokratiseringsprocessen i landet då befolkningen kan börja tvivla på processen som satte den politiska makten i ledningen. Även om första valet kan generera relativt goda resultat kan alltså valrelaterat våld och våld som följer valet leda till att demokratiseringsprocessen undermineras i det långa loppet och i värsta fall leda tillbaka landet in i stridigheter igen.

Sekvensering av demokratiseringsprocesser bygger som tidigare angivet på att en sak bör komma innan en annan. En omfattande adressering av säkerhetssituationen innan första valet kan visa sig vara effektivt för att reducera risken för våldshandlingar vars syfte är att underminera den nyvalda ledningens politiska ambitioner. En oförmåga för den nyvalda politiska ledningen att uppfylla eventuella löften om reformer och utveckling kan signalera ut till folket att den politiska beslutsprocessen inte fungerar som den ska. Vad är då meningen med gå och rösta i ännu ett val? Vilka garantier finns det för att andra folkvalda ledningar lär vara effektiva när inte ens den allmänna säkerheten kan upprätthållas?

Hur ska vi då avgöra vad som bör ha kommit före vad i Libyens demokratiseringsprocess? Utgångspunkten för denna studie är att en undersökning av valrelaterat våld i Libyen kan ge en god överblick på säkerhetskontexten som valet 2012 ägde rum i. Därmed, med argumentet att mekanismer som kan hantera sådant våld och våld i allmänhet ska ha etablerats innan valet, kan slutsatser dras kring om valet kom för tidigt eller för sent och sedan vilka konsekvenser denna timing kan ha haft på landets fortsatta demokratisering.

För att besvara den uppenbara frågan som uppstår kring hur valrelaterat våld och våld i demokratiseringsprocessen kan minimeras innan val hålls föreslås att mekanismer såsom *disarmament, demobilization, and reintegration*, (DDR) och *security sector reform* (SSR) ska genomföras och få tid att generera en effektiv militär och polisstyrka med förmåga att minimera risken för valrelaterat våld och våld i övergångsprocessen i sin helhet. Nedan följer en förklaring över vad dessa innebär.

2.3.2 DDR & SSR

Avväpning (*Disarmament*) syftar till insamlingen och förstörelsen av olika typer av vapen, både från väpnade grupper men även från lokalbefolkningen. Inkluderat i detta är även utvecklingen av ramverk ämnade att hantera dessa vapen. *Demobilisering* syftar till just vad namnet föreslår, att aktiva väpnade grupper ska upplösas. Sist avser *reintegration* de mekanismer för att (åter)-integrera före detta

stridande i civilsamhället där de kan få ta del av andra ekonomiska möjligheter. Denna process är dock lite mer långsiktig och kräver en mer öppen tidsram (Wilén 2012: 1326). FN har länge använt DDR som en del av fredsinsatser och statsbyggande. Ramverket har använts för att hantera säkerhetsproblem i post-konfliktuella kontexter som resulteras av att före-detta stridande lämnas utan möjligheter att försörja sig eller sina familjer (UN approach to DDR 2006). DDR:s tre komponenter är interlänkade och kan appliceras i olika ordningar beroende på kontexten (Özdemir 2002). DDR är ofta extern initierade program som framförhandlas med lokala aktörer. Dock används DDR här som ett samlingsbegrepp för hur en kan gå tillväga för att hantera exempelvis vapen och miliser i en post-konfliktuell kontext.

Den breda definitionen av SSR innebär en omfattande holistisk reform av alla säkerhetssektorer. Huvudsyftet med SSR är att införa effektiva säkerhetsstyrkor som leds av demokratiska normer och god styrning. Vilka SSR grundpelare är omtvistat men kan sammanfattas som följande:

“ [...] developing a clear institutional framework for providing security that integrates security and development policy; strengthening the governance and oversight of security institutions; building capable and professional security forces that are accountable to civil authorities and open to dialogue; and promoting the sustainability of justice and security service delivery” (Özdemir 2002).

Det finns självklart en medvetenhet om att DDR och SSR är långsiktiga processer och att det är svårt att avgöra när DDR och SSR är ”klart”. Dock går det att argumentera att genom att låta eventuella DDR- och SSR-initiativ få mer tid att befästas kan risken för valrelaterat våld och politiskt våld i allmänhet minska. Med det menas inte att all våld måste elimineras helt innan val kan hållas, då nya demokratier ofta markeras av våldsamheter. Under revolutionen i Libyen stod brigader och miliser enade på grund av deras gemensamma agenda att störta Gaddafi. När detta var uppnått och den centrala staten försvagad fanns det få incitament för dessa att hålla ihop trots deras etniska, ideologiska och religiösa skiljelinjer. Därför blir dessa miliser och brigader som före detta krigande parter. Väpnade och mobiliserade är de oförutsägbara och utgör en stor risk för befolkningen men även för landets fortsatta demokratisering och utveckling.

Fredsbevarande styrkor har tidigare visat sig vara effektiva i att förse post-konfliktuella samhällen med säkerhet under de sköra omständigheter som exempelvis val hålls under. För att undvika att internationella aktörer tar kontroll över landets demokratiseringsprocess och därmed underminerar landets demokratiska utsikter i det långa loppet gäller det att hjälpen erbjuds i demokratiserings tidiga stadie (Fortna 2008:45). Denna hjälp kan visa sig vara kritisk för att det ska gå att skjuta upp politiska val medan DDR och SSR får mer tid att utvecklas och effektiviseras.

3 Metod

Studiens mål är att med ovanstående teoretiseringar försöka se vilken effekt timingen av det politiska valet 2012 kan ha haft på landets fortsatta demokratisering. Metoden som används i studien är en kvalitativ enstaka fallstudie där processpårnning nyttjats för att undersöka demokratiseringsprocessen i Libyen. Varför just demokratiseringsprocessen i Libyen har valts redogörs för i avsnitt 3.3. Händelser som kan kopplas till valrelaterat våld eller våld som har potential att underminera demokratiseringsprocessen tas fram. Att göra denna undersökning kan leda till slutsatser om mekanismer eller institutioner ämnade att dämpa valrelaterat våld, om de haft mer tid att etableras, i det långa loppet hade kunnat resultera i ett mer lyckat genomförande av valet 2014 och därmed minskat spänningarna som följde och kulminerade i ännu ett inbördeskrig. Det kommer alltså att göras en enstaka fallstudie där Libyens demokratiseringsprocess, med fokus på och politiska val och valrelaterat våld, undersöks för att i sin tur kunna generera mer generaliserbara slutsatser.

3.1 Enstaka fallstudie

George & Bennett (2005:17–18) definierar fallstudier som “*class of events*”, alltså ett vetenskapligt intressant fenomen som kan studeras i ett teoriutvecklande syfte. Studien undersöker ett fall av post-konfliktuell demokratiseringsprocess med empirisk inhämtning från Libyens demokratiseringsprocess. Fallstudier tillåter oss att gå mer på djupet inom dessa svåra ämnen. Denna studie undersöker främst timingen av politiska val som sedan i sin tur ska kunna bidra till ett mycket bredare forskningsområde: post-konfliktuella demokratiseringsprocesser. Genom att fokusera på just timing av post-konfliktuella val som en underkategori till demokratiseringsprocesser kan detta bidra till byggstenar för ytterligare teoriutveckling.

Fallstudier har även en styrka i att kunna beskriva *om* och *hur*, snarare än *hur mycket*, en variabel påverkar en annan (ibid: 25). Det som ska adresseras i denna studie är det eventuella sambandet mellan timingen av politiska val och landets fortsatta demokratisering. Syftet med studien är inte att försöka se *om* det finns en kausalitet, utan snarare *hur* denna kausalitet kan te sig. För att förstå den eventuella kausala mekanismen har *processpårnning* använts som kompletterande metod till den enstaka fallstudien.

“Process-tracing can be defined as ‘the systematic examination of evidence selected and analyzed in light of research questions and hypotheses posed by the investigator’ (Collier 2011: 823).

Processpåring är en metod som har fått ett ökat erkännande under de senaste årtiondena och i den enstaka fallstudien har processpåring förmåga att bevisa eller motbevisa en variabels betydelse för ett visst utfall (George & Bennet 2005: 200, 206). Beach & Pedersson (2013) menar på att det finns tre olika typer av processpåring: teoritestande, teoribyggande och förklaringen ett specifikt utfall (11-12). Den teoritestande varianten beskrivs som sådan:

“In theory-testing process-tracing, a causal mechanism is hypothesized to be present in a population of cases of a phenomenon. The researcher selects a single case where both X and Y are present, and the context allows the mechanism to operate. Here the goal is to evaluate whether evidence shows that the hypothesized causal mechanism linking X and Y was present and that it functioned as theorized. The ambition is to go beyond correlations and associations between X and Y, opening up the black box of causality to study more directly the causal mechanism whereby X contributes to producing Y”

Med utgångspunkt i uppsatsens forskningsfråga har teorier med eventuell förklaringskraft valts ut och lagt grunden för hur det empiriska materialet har studerats. I fallet Libyen ägde post-konfliktuella val rum, men landet drevs tillbaka in i stridigheter kort därefter. Alltså passar detta fall in i tidigare teoretiseringar kring för tidig timing av politiska val och deras eventuella konsekvenser. Denna studie vill dock packa upp denna mekanism genom att försöka förstå hur timingen av det politiska valet i Libyen hade för konsekvenser på landets fortsatta demokratisering. Genom att göra detta testas tidigare teoretiseringar gentemot det valda fallet för att generera slutsatser om teoriens förklaringskraft men även slutsatser som kan agera byggstenar för ytterligare teoriutveckling inom området. Den djuplodande effekten processpåringen har kan generera slutsatser som är teoriutvecklande, då fallspecifika aspekter inkluderas och ställs mot de valda teorierna. Enligt tidigare teoretiseringar av exempelvis Paris, Snyder & Baranacti, Reilly och Noorouddin & Flores kring sekvensering av demokratiseringsprocesser hade Libyens fallit under kategorin ”för tidiga val” i och med att landet föll tillbaka in i stridigheter enbart några år efter valet. Dock ämnar denna studie packa upp hur timingen av politiska val i en post-konfliktuell kontext kan ha för konsekvenser om inte valet föregås av en omfattande hantering av icke-statliga väpnade grupper. Genom att göra detta kan fallspecifika faktorer tillsammans med det valda teoretiska ramverket utgöra en byggsten för ytterligare teoriutveckling inom ämnet.

3.2 Metodologiska fallgropar

En av den vanligast förekommande kritiken mot fallstudier är “*selection bias*”, att val väljs utifrån den beroende variabeln för att passa ”perfekt” för en given hypotes (George & Bennett 2005: 22-23; Halperin & Heath 2017: 256). Alltså att Libyen skulle ha valt utifrån att landet föll tillbaka in i stridigheter efter försök till demokratisering. Dock är syftet med studien är att *förstå* snarare än påvisa ett kausalt samband mellan två eller fler variabler (George & Bennett 2005: 22-23),

därför blir det inte problematiskt att välja utifrån faktumet att Libyen faktiskt föll tillbaka in i stridigheter efter ett försök att demokratiseras.

3.3 Val av fall

Eftersom studien ämnar bidra till litteratur som används inom freds-och konfliktforskningen var det viktigt att det valda fallet skulle kunna generera relevanta slutsatser för detta forskningsfält. Demokratiseringsprocessen i Libyen ägde rum i en post-konfliktuell kontext, alltså ett intressant fall för litteratur som berör just detta. Dessutom följdes demokratiseringsprocessen i Libyen av ett inbördeskrig som fortfarande pågår. Sålunda kan slutsatser från denna studie även appliceras på litteraturen som berör konfliktförebyggande. FN arbetar dessutom för tillfället med libyska aktörer för att ta fram en ny tidsram för när landets nästa val ska hållas. Detta har visat sig vara en svår uppgift då säkerhetssituation i landet ständigt kräver en uppskjutning av val. Genom att besvara: *Hur kan vi förstå timingen av valet 2012 i Libyen? Och kan en annan timing av valet lagt en bättre grund för landets fortsatta demokratisering?*, går det förhoppningsvis att förstå vad som lade grunden för krisen i samband med valet 2014 som markerade en halt för landets demokratisering.

En större förståelse för Libyens demokratiseringsprocess är alltså ett intressant fall för en stor mängd litteratur inom freds och konfliktforskning men kan även vara av intresse för policymakare och demokratiserings-och fredsbyggnadsaktörer.

3.4 Material och avgränsning

Information som legat till grund för denna studie har framförallt inhämtats från sekundärkällor såsom officiella rapporter, nyhetsrapportering och tidigare forskning i form av artiklar och böcker som berör ämnet i fråga. Det har gjorts ett medvetet urval av nyhetsrapportering som gjorts av nyhetskanaler vars patron på något betydligt sätt är förknippade till situationen i Libyen. Exempelvis har Qatar-ägda Al Jazeera undvikits som nyhetskälla på grund av Qatars inblandning i konflikten på senare tid och på grund av att risken för självcensur inte kan uteslutas helt i och med att al-Jazeera är statsägd. Väletablerade nyhetskällor har framförallt använts för att kunna förse studien med korrekta datum och en så objektiv rapportering som möjligt av händelser såsom valrelaterat våld, attentat, kidnappningar osv. i samband med demokratiseringsprocessen. Information har kontinuerligt jämförts mellan olika källor i inhämtningen av det empiriska materialet för att kunna garantera att informationen är så korrekt som möjligt.

Tiden som studien undersöker är just den tiden Libyen genomgick ett försök till demokratisering. Alltså börjar undersökningen från att Gaddafi störtades i

oktober 2011 till att det andra inbördeskriget bröt ut efter valet 2014. Utbrottet av det andra inbördeskriget markerade en halt för demokratiseringsprocesser då landets försattes i en så pass instabil säkerhetssituation att ytterligare initiativ för demokratisering inte kunde införas. Eftersom studiens syfte är att undersöka hur timingen av det första post-konfliktuella valet kan ha på landets demokratisering finns det ingen mening med att undersöka tiden då det andra inbördeskriget pågick.

3.5 Operationalisering

För att undersöka timingen av valet 2012 måste detta på något sätt göras mätbart. Genom att undersöka säkerhetssituationen i landet under perioden som följde Gaddafis fall fram till utbrottet av det andra inbördeskriget kan man plocka ut händelser som ”passar in” på beskrivningen som gjorts av Kristine Höglund. Breddningen till ”politiskt våld” från ”valrelaterat” våld har gjorts för att kunna fånga upp eventuella fallspecifika händelser och aspekter. Undersökning av valrelaterat våld och politiskt ger en god indikation på hur säkerhetssituationen såg ut i landet, före, under och en bit efter valet och därmed kan en diskussion kring behovet av DDR och SSR innan ett politiskt val kopplas in. Genom att dessutom undersöka om, hur och till vilken utsträckning initiativ kopplade till DDR och SSR hade hunnit komma innan valet kan man även diskutera det möjliga utfallet om dessa mekanismer hade fått mer tid att befästa och effektiviseras. Med effektiviseras menas att dess syfte, att förse landet med allmän säkerhet, har hunnit uppnås innan politiska val införas. Säkerhetssituationen i Libyen gjordes instabil av den stora mängd vapen som cirkulerade i landet samt den stora mängd brigader och miliser som inte svarade under en central ledning. Hur dessa problem har adresserats i landet innan valet blir därför viktig att undersöka om det ska gå att säga något om kontexten timingen av valet ägde rum i.

4 Libyens demokratiseringsprocess

4.1 Överblick

Gaddafis 42-åriga ”*divide-and-rule*” styrningsstrategi lämnade djupa sår efter sig långt efter hans fall. Denna strategi vände samhällen mot varandra inom landet där somliga fick leva i välstånd på grund av nära kopplingar till regimen, medan andra drabbades hårt av orättvisorna. Utöver ett fragmenterat samhälle lämnade även Gaddafi-regimen efter sig ett säkerhetsvakuum som utnyttjades i syfte att uppnå politiska, ekonomiska och hämndagendor runtom i landet långt efter hans fall. Den instabila säkerhetssituationen i landet under efterkrigstiden kunde hållas under någorlunda kontroll av olika *ad hoc* säkerhetsåtgärder men tjänade inte som en hållbar modell (ICG 2012). I en FN-rapport från 2012 beskrivs att den direkta efterkrigstiden visade att den stora mängd vapen som hade delats ut till civila under inbördeskriget fortfarande cirkulerade i landet. Frånvaron av starka statliga institutioner ledde till att väpnade brigader, kallade *kataeb*¹, försåg med säkerhet. Dessa *kataeb* befinner sig inte under en nationellt enad kommandostruktur, något som är ett stort problem i landet vid den här tiden (UNSC mars 2012).

NTC såg sig själva som ledare av revolutionen och erhöll internationellt igenkännande i ett tidigt stadie. Dock fanns det många i landet som inte delade denna syn (ICG 2011). Protester mot NTC ägde rum i januari 2012 och NTC:s huvudkvarter i staden Benghazi stormades. Protesterande krävde bland annat en större transparens i hur landets resurser skulle fördelas (Reuters 2012). NTC:s största utmaning vid tiden som följde Gaddafis fall var att befästa sin legitimitet och få dessa miliser att lägga ifrån sig sina vapen.

Under första halvan av 2012 sker dessutom en stor maktkamp i den libyska säkerhetssektorn. Den stora spänningen är mellan institutioner från Gaddafi-eran och de nya enheterna som etablerades efter revolutionen. NTC etablerade *Supreme Security Committee* (SSC) med en central avdelning i inrikesministeriet (*Interior Ministry*) och med lokala grenar över hela landet. SSC lockade före detta väpnade milisgrupper och individer med löften om högre löner. De lokala grenarna av SSC såg dock annorlunda ut från stad till stad och påvisade SSC:s centrallednings oförmåga att kontrollera sina grenar. Denna utmaning som NTC stod framför byggde på att deras legitimitet inte var erkänd av alla väpnade grupper som utkämpade revolutionen. Dessutom bestod NTC till stor del av före detta medlemmar i Gaddafi-regimen som bytt sida under revolutionen men jihadistiskt menade vid den tiden att de spelat en stor roll i störtandet av Gaddafi och krävde därmed en större representation i NTC (Zoubir & Rózsa 2012: 1276).

---

¹ Ett arabiskt ord som används i Libyen för att definiera väpnade grupperingar som stred mot Gaddafi-styrkor.

NTC deklarerade tidigt i revolutionen att upprättande av fria och rättvisa val skulle vara ett av deras huvudsyfte (The Guardian 2011) via deras *Constitutional Declaration* tredje augusti 2011. I den ursprungliga deklARATIONEN skulle den första folkvalda församlingen kort efter deras inträdande ha satt upp en kommitté som skulle ansvara för framtagning av statsförfattningen. Dock gjordes en lagändring av NTC bara några dagar innan valet 2012 efter hot om valbojkott av en federalistisk rörelse i nordöstra delen av landet. Lagändringen innebar att statsförfattningskommittén skulle väljas direkt av folket (Lacher 2013: 7). Denna process blev otroligt utdragen och inte förens februari 2014 hölls ett val, där valdeltagandet var mycket lågt, för att ta fram denna kommitté. FN rapporterar den 26 februari 2014 att det rådde en allmän misstro för den politiska processen under den här tiden som har lett till att folket inte velat engagera sig i den processen för framtagning av en ny statsförfattning (UNSC feb. 2014). Under hela övergångsprocessen fanns det alltså ingen permanent statsförfattning att arbeta under i landet. FN rapporterar vidare att säkerhetssektorn på den statliga nivån karaktäriseras av oklara roller och ansvarsområden och har misslyckat med att reformeras för att effektivt kunna hantera säkerhetsrisker. Nedan följer ett avsnitt som skildrar de två allmänna val som hölls i Libyen 2012 och 2014. Skildringen av valet 2012 tjänar syftet att se vilka säkerhetsproblem som uppstod innan, under och efter valet som kan ha gett upphov till ett allmänt missnöje för den politiska processen och därmed orsakade ett lågt valdeltagande, ett kontroversiellt valresultat och återfall in i stridigheter i samband med valet 2014.

4.2 Valet 2012

Trots valsystemets komplicerade natur med blandade valsystem, svåra att greppa för en befolkning vars majoritet aldrig deltagit i ett val, (The Carter Center 2012), visade sig valet 2012 lyckat i det avseende att den gick att genomföra trots landets instabila säkerhetssituation. 62 %, cirka 1.77 miljoner, medborgare dök upp i vallokalerna för att rösta. De officiella valresultaten annonserades ut den 1 augusti och visade att *National Forces Alliance*, med Mahmoud Jibril (före detta ordförande för den verkställande grenen av NTC), vann valet med 39 av 80 platser. På andra plats kom *Justice and Construction Party* med 17 platser. De 120 individuella medlemmar valdes i ett majoritetsval (UNSC Briefing 2012).

NTC upplöstes den 8 augusti 2012 och alla dess funktioner lämnades över till *General National Congress* (GNC). Muammar Yusuf al-Maqarif, ledare för *National Front Party*, valdes som president och en ny regering, *Government of National Unity*, med Ali Zeidan som premiärminister, bildades den 31 oktober 2012 (ibid).

I och med att landet inte har haft någon erfarenhet av partikultur inom politiken på över 40 år mötte politiska partier som bildades under tiden som ledde upp till valet svårigheter med registrering, koalitionsskapande, rekrytering av

partikandidater (särskilt kvinnor), definiering av politiska plattformar och erhållandet av någon grad av namnigenkänning.

Valet 2012 markerades även av en annan viktig aspekt. Islamistiska partier hade förutspått att erhålla 60 % av platserna i parlamentet men fick enbart cirka en fjärdedel. Hisham Kreskshi, ledare för partiet, *Justice and Construction Party*, som påstås ha grundats av Muslimska brödrskapet, yttrade en besvikelse över motståndarnas koalition. Han menade på att det fanns otillräckligt med partier att bilda koalitioner med. Islamisters relativa förlust i valet visade på att den ”islamistiska vågen” som svepte över Egypten, Tunisien och Marocko på sätt och vis bröts i Libyen (NY Times 2012). Islamister har under lång tid under Gaddafis styre varit extra förtyckta och därmed inte heller utvecklat de starka rötter i samhället som gav de en fördel i länder såsom Tunisien eller Egypten.

4.2.1 Valrelaterat våld

Innan valet

I mars 2012 bröt våldsamheter upp i staden Sabha mellan brigader tillhörande den etniska gruppen Tubu och beväpnade män från staden Sabha, där 147 människor dog och 500 skadades. Även om myndigheter skickade trupper från den libyska armén för att stötta eldsupphörsprocessen påvisade dessa stridigheter NTC:s oförmåga att upprätthålla sin auktoritet över hela landet (Reuters 2012). I april 2012 bröt ytterligare våldsamheter ut i staden Kufra ut där 44 dog 150 skadades. Förhandlingar kring eldupphör infördes men avbröts 29 juni då våld eskalerade (ibid)

Ytterligare fall där olika brigader ryker ihop runt omkring i landet skildras i FN-rapporten från augusti 2012 (UNSC aug. 2012). Detta påvisar att läget inför valet var allt annat än stabilt och att det fortfarande fanns ett stort missnöje som manifesterades i våldsamma handlingar runt om i landet som inte kunde kontrolleras av statliga myndigheter. I maj erbjöds NTC ett 48-timmars ultimatum där den federalistiska röreslsen *Council of Barqash* hotade att ta kontroll över olja och andra viktiga installationer om inte deras politiska krav möttes (UNSC maj 2012). Detta är ett tydligt exempel på att våld och hot om våld har använts för att påverka den politiska beslutsprocessen och underminera ledningens auktoritet. Det finns alltså inget allmänt accepterat av en demokratiskt styrd beslutsprocess.

I dagarna som ledde upp till själva valdagen attackerades bland annat vallokaler i staden Benghazi och andra städer i öst där valsedlar brändes och förstördes. Detta sägs ha varit på grund av ett missnöje kring hur platserna i parlamentet skulle fördelas. Även en helikopter med valmaterial sköts ner och dödade en valtjänsteman (UNSC aug. 2012).

Under valet

Den 1 juli ägde våldsamma demonstrationer plats på kontoren tillhörande valkommissionen *High National Election Commission* i Benghazi och Tobruk. Några dagar senare anlades mordbrand som förstörde valmaterial tillhörande 46 valcentraler (UNSC, aug. 2012). Åtminstone två personer dog i direkt valrelaterat

våld och stridigheter mellan olika stammar tvingade en del vallokaler ibland annat södra staden Kufra att stänga.

Det valrelaterade våldet under själva valdagen var begränsad och entusiasmen hos det libyska folket resulterade i att valet kunde hållas

Efter valet

Tros ett relativt lyckat val markerades tiden som följde valet av våldsamheter. I öst fortsatte *Council of Barqash* sin federalistiska agenda som tidigare hade hotat valet såvida inte missnöjde kring uppfattad marginalisering av regionen adresseras. Säkerhetsnivån i landet är i allmänhet fortfarande låg vid den här tiden. Brigader fortsätter att strida och olika attentat utförs runtom i landet. 30,000 individer deltog i demonstrationer i Benghazi och krävde upprättandet av en nationell armé, integration av miliser och brigader samt välstånd i Benghazi. De krävde främst att regeringen skulle göra sig av olagliga brigader (UNSC nov 2012).

I september 2012 dödades den amerikanska ambassadören och tre andra amerikaner när medlemmar från den islamistiska milisgruppen *Ansar al-Sharia* stormade konsulatet i Benghazi (The Guardian 2012). The Guardian rapporterar även i samma artikel om hur liknande attentat hade utförts mot brittiska diplomater samt mot FN och Röda Korset. De brittiska diplomaterna hade dock ingen personal permanent bosatta i Libyen på grund av den instabila säkerhetssituationen.

Miliser stationerade i östra delen av landet hotade att stänga ner tre anläggningar för oljeraffinering då de ansåg att deras region inte hade tilldelats tillräckliga platser i GNC (Smith 2012)

4.2.2 DDR och SSR innan valet

DDR-processer i Libyen hade initierats under ledningen av NTC. 148 000 före detta rebeller hade mars 2012 registrerat för integrationsprogram där 15-30 % sökte arbete inom militär- och polissektorn eller andra statliga myndigheter (Zoubir & Rózsa 2012: 1279). *United Nations Mine Action Service* (UNMAS) arbetade med försvarsdepartementet i utvecklingen av program för registrering av vapen tillhörande revolutionära brigader. Även USA skrev ett tekniskt avtal med departementet som inkluderade ett överseende av vapenlagerhus samt förstörelse av stridsmedel (UNSC nov 2011). Gällande integrering av före detta stridande rapporterade UNSMIL i februari 2012 att planer att integrera och rekrytera 10,000 i *Ministry of Interiour* och 5000 i *Ministry of Defence* (UNSC feb 2012). I mars 2012 rapporterar UNSMIL att de största utmaningarna vid den tidpunkten är etableringen av en professionell polisstyrka som kan överse den kritiska säkerhetssituationen som hindrar myndigheter från att effektivt kunna utföra DDR (UNSC mars 2012). I UNSMIL:s rapport från februari 2012 beskrivs hur FN-uppdraget tillsammans med libyska myndigheter anordnade en ministerkonferens där säkerhetsproblemet i Libyen diskuterades. Konferensen resulterade i en prioriteringsplan där huvudrekommendationerna var att styrka poliskapaciteten och öka koordinationen i säkerhetssektorn inför det kommande valet (UNSC feb. 2012). UNSMIL rapporterar vidare i mars 2012 att det viktigaste uppdraget det kommande

året blir etableringen av en professionell polisstyrka som kan förse det libyska folket med allmän säkerhet och förtroende för den libyska statens auktoritet genom att som arbeta i enlighet med mänskliga rättigheter. Det fanns alltså en klar medvetenhet om säkerhetssituation i landet och vad som skulle behöva göras. UNSMIL rapporterade även från maj 2012 att en omfattande plan för reform av *Ministry of Interior*, och i förlängning polisstyrkan, skulle tas fram av libyska myndigheter (UNSC maj 2012).

4.3 Libyen under *General National Congress*

Nedan följer en skildring av politiskt våld som skedde under GNC:s ledning samt av hur olika reformer och initiativ för att stabilisera landets säkerhetssituation inte lyckades.

I december 2012 kungjorde vice premiärministern att SSC skulle upplösas och att deras medlemmar skulle integreras in i polisen. Massiva protester, delvis våldsamma, bröt ut då SSC-medlemmar krävde att en separat styrka skulle etableras istället. Bara en del av SSC-medlemmarna integrerades in i regeringens polisstyrka då resten vägrade (Lacher 2014: 26-30). GNC saknade helt enkelt förmåga att genomföra sin politik. Maktvakuumet som lämnades efter Gaddafis fall ledde till att många miliser som utkämpade revolutionen värvades av statliga säkerhetsmyndigheter men höll kvar lojaliteten till deras respektive ledare snarare än att rikta sin lojalitet mot den statliga ledningen.

I oktober 2013 kidnappades dåvarande premiärminister Ali Zeidan från sitt hotellrum i Tripoli av en beväpnad milisgrupp. Händelsen var en del av ett påstått kupp försök där medlemmar i GNC med våld försökte ta kontrollen från Ali Zeidans regering. Dock var detta ett misslyckat försök och Zeidan släpptes några timmar senare. CBS (2013) rapporterade om händelsen och menade på att det påvisar den centrala regeringens misslyckande i att hålla väpnade miliser med politiska agendor under kontroll.

Ännu ett exempel på våld med syfte att influera politiken var genomdrivandet av den kontroversiella *Political Isolation Law* (PIL) efter att islamistiska brigader lade parlamentsbyggnaden under belägring för att pressa för lagens genomförande. Lagen innebär att alla myndighetspersoner som arbetade under Gaddafiregimen skulle förbjudas från att arbeta under den nya ledningen. Olika rättighetsgrupper har kritiserat lagen (BBC 2015). Här blir det tydligt att väpnade grupper såg våld som ett effektivt medel att genomföra olika påtryckningar på den politiska ledningen för att få igenom sin vilja.

Mellan oktober 2012 och april 2013 assisterade FN libyska myndigheter i framtagningen av Libyens vitbok om försvar (*defence white paper*) gällande hur den framtida libyska armén skulle se ut. Detta initiativ inkluderade personalreform, träning, lagstiftning etc. (UNSMIL Defence) Dock fick detta projekt läggas på is i

och med landets återfall in i krig 2014 (Eriksson & Bohman, FOI 2018: 24). GNC:s ledning markerades av ständiga politiska dödlägen orsakade av de ideologiska skiljelinjerna inom GNC (Reuters 2014). Dessa politiska dödlägen försvårar GNC:s förmåga att plocka upp initiativ och införa egna reformer efter NTC. GNC fick använda miliser som *ad hoc* säkerhetsgaranter åt regeringen då polis- och militärstyrkan fortfarande var mycket svag (Wehrey 2012). Samtidigt lovar GNC att avvärja och demobilisera miliserna, men utan vidare framgång (Martini & Chivvis 2014:20). Detta agerande påvisar en oregelbundenhet GNC har gentemot miliserna i landet, där somliga ses som nödvändiga för att förse med säkerhet inte staten kan förse, men där somliga är helt oförutsägbara och måste avvärjas.

4.3.1 Valet 2014

I maj 2014 lanserade Khalifa Haftar, general för en provisorisk rebellstyrka i öst, *Operation Dignity* mot islamistiska miliser i östra staden Benghazi. Införandet av valet 2014 var ett resultat GNC:s beslut att stärka statens auktoritet efter denna kampanj (Reuters 2014). Haftar visades även i TV i februari 2014 där han uppmanade det libyska folket att revoltera mot GNC vars mandat var över vid den tiden. Haftar lyckades inte där och då med sin agenda men påvisade missnöje för GNC i den östra delen av landet. Tiden som ledde upp till valet markerades av en hög grad av våldsamheter runtom i landet. BBC (2014) rapporterade om islamistiska motståndarrörelser som öppnade eld mot lokala poliskontor där 30 personer dog. I Benghazi sköts en människorättsaktivist efter att ha återvänt hem från vallokalerna. Stridigheter mellan islamister och deras motståndare pågick och dödade tiotals människor.

Det parlamentariska valet den 25 juni 2014 i Libyen var till *House of Representatives (HoR)*². 200 individer kandiderade och nationalistiska och liberala partier vann majoriteten av platserna medan islamistiska grupper reducerades till cirka 30 av 200 platser. Valresultaten accepterades inte av den förlorande sidan, våldet eskalerade och landet delades in under två olika administrationer som vägrade erkänna den andres legitimitet. HoR satte upp sin administration i staden Tobruk och GNC förblev i Tripoli. I augusti 2014 framfördes två påståenden inför högsta domstolen som ledde till en lagändring i statsförfattningen där legitimiteten hos det nyvalda HoR drogs tillbaka och dess omedelbara upplösning krävdes (Maghur 2014). UNSMIL erkände dock HoR:s legitimitet och struntade i denna dom då den inte ansågs vara legitim.

---

² Landets parlament bytte namn till House of Representatives (HoR) (Reuters 2014)

5   Analys

5.1   Valrelaterat våld

Under skildringen av demokratiseringsprocessen i Libyen är ett genomgående tema det oförutsägbara och okontrollerbara våldet. Brigader och miliser som bildades under revolutionen mot Gaddafi hade till en början ett gemensamt mål och incitament att inte vända sig mot varandra. När Gaddafi störtades hade dessa väpnade grupper inget annat gemensamt än deras vilja att säkra sina maktpositioner. Post-Gaddafi-tiden som markerades av en svag central stat med svaga och underutvecklade institutioner var en utmärkt arena för dessa grupper att kunna använda sig av våld för att påverka den politiska beslutsprocessen till deras fördel. Som tidigare nämnt kan detta politiska våld påverka den fortsatta demokratiseringsprocessen negativt på olika sätt. Valrelaterat våld som en underkategori till politiskt våld har en stor påverkan på de politiska valen som hålls i en post-konfliktuell kontext. Valrelaterat våld (se avsnitt 2.3.1) är just det våld som riktas direkt mot valprocessen. Sådant våld kunde återfinnas i Libyen innan, under och efter valet 2012. Vallokaler attackerades, valtjänsteman dödades och valmaterial förstördes i syftet att sabotera valprocessen. Trots detta uthärdade det libyska folket och NTC och valet genomfördes. Det kan vara enkelt att tro att detta valrelaterade våld inte hade en särskilt stor påverkan på valprocessen om valet nu gick att genomföras. Dock ska inte de långsiktiga effekterna av valrelaterat våld underskattas, även om val går att genomföra. Att valet gick att genomföra kan bero på att entusiasmen hos det libyska folket som följde diktatorns fall kan ha lagt grunden för att valet genomfördes trots våldet. Dessutom kan dessa väpnade grupper som utgjorde det största hotet mot valprocessen och demokratiseringsprocessen i sin helhet ha valt att låta valet genomföras i hoppet om att deras politiska grenar ska vinna valet. Oavsett orsak bakom det genomförda valet kan inte det valrelaterade våldet och det övriga politiska våldet förbises. Valet 2012 var en symbolisk händelse i landet och markerade ett nytt kapitel för Libyen. Det höga valdeltagandet trots den oförutsägbara säkerhetssituationen och oerfarenheten kring det komplexa valsyste­met tydde på folkets iver att få kasta sin röst i hopp om en bättre framtid. Dock sloknade detta hopp hos många libyer relativt snabbt. Den federalistiska rörelsen i östra delen av landet fortsatte efter valet att försöka genomdriva sin agenda. Dessutom verkade inte heller det libyska folket i allmänhet vara nöjda med valets utfall. Demonstrationerna mot säkerhetssituationen i landet påvisade att det fortfarande fanns en stor mängd väpnade grupper i landet som inte svarade under en statlig ledning och därmed utgjorde ett oförutsägbart hot mot säkerheten. Attentat utförda av väpnade grupper mot diplomatiska uppdrag som följde valet 2012 visar på statens fortsatta oförmåga att hålla dessa grupper under

kontroll. Denna typ av politiska våld signalerar ut till världen att Libyen inte är en säker plats att etablera samarbeten med. Eftersom officiella relationer mellan stater ofta befästs med diplomatiska uppdrag kan dessa hot mot de diplomatiska uppdragen vara kritiska för fortsatt samarbete med landet i fråga.

Det politiska våldet och det direkta valrelaterade våldet kan ha lagt grunden för att GNC:s tid vid makten markerades med ett stort missnöje för hur statliga affärer sköttes samt för att brigader och miliser inte kunde läggas under statlig kontroll. Att dessa grupper inte avväpnades eller demobiliserades fullt ut gjorde våldets lättillgänglighet ett faktum. Våld eller hot om våld kan vara ett effektivt sätt att genomföra en politisk agenda när det finns anledning att tro att staten inte kan göra motstånd och tvingas ge med sig. Detta var tydligt i Libyens fall när *Political Isolation Law* genomfördes efter våldsamma påtryckningar på den politiska ledningen 2013. Ledningen saknade den militära och polisiära kapacitet att bekämpa denna typ av våld och kunde inget annat än ge med sig för att undvika att konflikter eskalerade. Detta kan signalera ut till andra väpnade grupper att våld är ett effektivt medel för att påverka politiska beslut. I samband med dessa händelser går det även att observera det allmänna missnöjet för demokratiseringsprocessen som blir extra tydlig när val inför att välja en statsförfattningskommitté skulle genomföras. Redan här är valdeltagandet mycket lågt och påvisar att det inte finns ett särskilt stort förtroende hos det libyska folket för den politiska processen. Det allmänna parlamentsvalet sommaren 2014 gick det inte att ifrågasätta den allmänna skepsisen hos det libyska folket mot vad politiska val verkligen kan åstadkomma.

5.2 Timingen av valet 2012

Kan då timingen av valet 2012 trots sin framgång ha bidragit till det allmänna missnöje för den politiska processen som sedan resulterade i ett lågt valdeltagande i valet 2014? Det finns anledning att tro att valets uppskjutning 2012 hade kunnat resultera i ett säkrare politiskt landskap för GNC att styra i och därmed kanske öka deras chanser för befästning av den auktoritet och legitimitet som saknades. Den första frågan som bör besvaras i avgörandet om timingen av valet 2012 kan ha haft en negativ påverkan på landets fortsatta demokratisering är: skedde valet under omständigheter fria från våld eller hot om våld? Redogörelsen för det valrelaterade våldet påvisar att valet inte skedde under omständigheter fria från våld eller hot om våld. Brigader och milisers ständiga närvaro, deras lojalitet gentemot lokala icke-statliga aktörer och den stora mängd vapen i civilbefolkningens händer utgjorde ett ständigt hot mot stabiliteten i landet. Detta påvisades ständigt under tiden mellan Gaddafis fall och det första valet genom att brigader som rök ihop inte kunde hanteras av statliga myndigheter. Ännu var alltså demobiliseringen och avväpnningen inte genomförd. Tillgång till vapen under en period som markerades av att maktrelationer utmanades ökar risken för att olika parter ska använda sig av våld för att befästa sin makt och underminera sin opposition. Valrelaterat våld och politiskt våld där bland annat ultimatum ställs till den politiska ledningen kan ses

som ett tydligt exempel på parter som vägrar erkänna den politiska ledningens auktoritet och använder våld för att underminera dem. Den sortens våld avstannade dock inte efter valet 2012 utan följde även med in på GNC:s tid vid makten. Det fortsatta våldet, utspridningen av vapen och ännu en regerings oförmåga att hantera dessa kan ha signalerat att demokratiseringen i landet inte gick som den skulle. En hypotes som ställdes i skildringen av studiens teoretiska ramverk var nämligen att det folkvalda styrelseskicketets oförmåga att upprätthålla allmän säkerhet i landet kan underminera deras legitimitet. Även om valet genererade goda resultat kan befolkningen komma till insikten i efterhand att de folkvalda inte uppfyller eventuella vallöften. I ett land med liten eller ingen erfarenhet av demokrati kan det vara enkelt att utveckla en skepticism mot den processen som satte de vid makten.

5.3 Sekvensering

Sekvensering av demokratiseringsprocesser har tidigare tagits upp i studien som ett tankesätt som bygger på att vissa saker bör föregå andra saker för att bästa resultat ska uppnås. Går det att säga något om just detta i fallet Libyen? Det finns anledning att tro, med grund i ovanstående skildringar, att fullkomlig avväpning och demobilisering innan första valet 2012 hade kunnat generera ett mer stabilt landskap för det folkvalda GNC att styra i. I avsnitt 2.3.2 tas DDR och SSR upp. Dock är dessa processer inte kortsiktiga och kan komma att ta mycket lång tid att genomföra. En fullkomlig DDR som följs av reformer som effektiviserar landets säkerhetsapparat innan val hålls kan kännas en som utopi då dessa processer inte alltid har en chans att befastas i det instabila politiska klimat som kännetecknar post-konfliktuella samhällen. Det är dessutom särskilt svårt när det post-konfliktuella samhället har en mycket tunn institutionell grund att bygga vidare på. NTC:s tvivelaktiga legitimitet utgjorde ett stort hinder för dessa processer att fullgöras och effektiviseras. Det krävs en grundläggande auktoritet för att övertala väpnade grupper att lämna ifrån sig sina vapen, lämna sina grupper och återintegreras in i samhället. Denna bristande legitimitet gjorde införandet av val i Libyen extra akut i post-Gaddafi eran. Vad landet såg ut att behöva vid denna tid var en legitim ledning som kunde övertala dessa grupper att exempelvis genomgå DDR. Detta visade sig, som tidigare nämnt, inte vara fallet för Libyen. Det politiska valet visade sig då inte vara framgångsrikt. Det är dock orealistiskt att tro att som exempelvis Reilly och Nooruddin & Flores föreslår, att väntandet med val i cirka två år efter ett inbördeskrig hade visat sig vara särskilt fördelaktigt heller. Missnöjet med NTC och deras fortsatta tid vid makten trots att de inte var folkvalda hade kunnat riva upp sår hos den befolkning som levte under ett auktoritärt styre i över fyra decennier. Här hade det internationella samfundet kunnat spela en viktig roll. Fredsbevarande styrkor hade kunnat minska spänningar i landet orsakade av väpnade grupper, kunnat assistera NTC i genomförandet av framför allt avväpning och demobilisering och därmed kunnat ge mer tid åt förberedelser av det första post-konfliktuella valet. En uppskjutning följt av en effektiv avväpning och demobilisering hade minskat risken för valrelaterat våld och det politiska våld som

följde valet 2012. GNC hade haft en mer stabil grund att bygga på och fortsätta med reintegrationen av väpnade grupper samt utvecklingen av säkerhetssektorn. En mer stabil säkerhetssituation hade även signalerat ut till det libyska folket att statliga myndigheter var kapabla att upprätthålla allmän säkerhet. Detta hade i sin tur kunnat bidra till att entusiasmen för landets demokratisering inte hade slocknat hos det libyska folket. Ett högre valdeltagande i landet 2014 hade gjort det svårare för eventuella förlorare att legitimera deras förkastande av resultaten. Det var just detta som orsakade de spänningar som kom att dela in Libyen under två olika administrationer som fortfarande krigar mot varandra. Timingen av det första post-konfliktuella valet innan fullkomlig avväpning och demobilisering har i alla fall i Libyens fall visat sig vara skadligt för demokratiseringsprocessen i det långa loppet.

6 Diskussion och slutsats

En skildring av valrelaterat våld i samband med valet 2012 och i en mindre utsträckning av valet 2014 har påvisat att landet befanns sig i en instabil säkerhetssituation när valet 2012 hölls. Sporadiskt våld samt våld som direkt kan kopplas till försök att påverka valprocessen och den politiska beslutsprocessen kan indikera att mekanismer och institutioner, såsom etableringen av en nationell militär samt en effektiv polisstyrka, var underutvecklade. Hade dessa mekanismer fått mer tid att formaliseras och utvecklas hade detta våld kunnat förhindras och valet 2012 hade ägt rum under mer stabila omständigheter. Varför nu detta är viktigt måste vi titta framåt till valet 2014 där valdeltagandet var mycket lågt samt att tiden som ledde upp till valet markerades av våldsamheter runtom i landet och ett stort missnöje för den politiska ledningen. Det är inte helt omöjligt att missnöjet för den folkvalda församlingen kan ha lett till ett allmänt missnöje för demokratiseringsprocessen. Det första valet efter Gaddafis fall var förvisso viktiga för att ta fram en legitim övergångsregering men dess hastiga timing kan ha lagt grunden för landets återfall in i konflikt 2014. Tiden som följde slutet på inbördeskriget 2011 borde ha markerats av internationellt backade DDR och SSR-processer som hade kunnat minska det ständiga hot om våld milisernas fortsatta existens utgjorde för landets säkerhet.

Fortnas studie (se avsnitt 2.3.2) påvisar även att fredsbevarande styrkor som föreslås i analysen inte nödvändigtvis hjälper att främja just demokrati men kan visa sig vara nyttiga när det kommer till fredsbevarande. Den slutsatsen ämnar inte denna studie motsäga. Dock kan det visa sig att den relativa fred och säkerhet som fredsbevarande styrkor kan förse i övergångsprocesser samt mer långt gångna DDR och SSR, särskilt inför det första valet, kan visa sig vara viktiga för den långsiktiga demokratiseringen om landet i fråga saknar egna effektiva mekanismer för fredsbevarande.

I besvarande av forskningsfrågan som ställdes i studiens inledningskapitel vill jag ta avstånd från att ange ett deterministiskt svar. Å ena sidan går det att argumentera för att valet 2012 kan ha hållits för tidigt och att mer tid skulle ha getts åt valprocessen att ske under mer säkra omständigheter. Dock finns det teoretiseringar kring att valets ytterligare uppskjutning kan ha genererat ett annat ofördelaktigt resultat. Denna studie har gett ytterligare bevis för att post-konfliktuella demokratiseringsprocesser är komplexa. Genom att fokusera på timingen av valet 2012 har dock denna studie förhoppningsvis genererat större förståelse för hur tänk kring sekvensering även kan appliceras på fall som inte faller under paraplyet av internationella fredsinsatser som tidigare forskning kring sekvensering har lagt fokus på. Denna studie har påvisat att sekvensering av DDR/SSR före ett politiskt val i post-konfliktuella samhällen, där utspridningen av vapen och mobiliserade väpnade grupper är omfattande, kan komma att agera

konfliktförebyggande i längden. Den nyvalda ledningen hade med större effektivitet kunnat befästa sin legitimitet genom att bevisa för folket som valde de till makten att de är kapabla att förse landet med allmän säkerhet utan det ständiga hot om våld orsakad av okontrollerade väpnade grupper. En fortsatt demokratisering i landet hänger på folket och deras fortsatta vilja att rösta och inkluderas i demokratiseringsprocessen. Ett större valdeltagande under valet 2014 hade kunnat generera ett mindre kontroversiellt valresultat och tvingat den förlorade sidan att acceptera valresultaten. Landet hade möjligtvis inte försatts i det nuvarande komplexa och instabila politiska landskap med två olika administrationer, varav enbart en är internationellt erkänd, och där val och ytterligare initiativ för demokratisering kontinuerligt skjuts upp på grund av den okontrollerade och instabila säkerhetssituationen i landet.

Syftet med studien var att försöka förstå hur timingen av det första post-konfliktuella valet kan komma att påverka landets fortsatta demokratisering. Detta har uppnått då Libyens fall har påvisat att sekvensering av DDR/SSR processer som hunnit bli effektiva innan det första valet hålls kan komma att ha en positiv effekt på det kommande folkvalda organets styrelsetid. Ledningens legitimitet och våldsmonopol riskerar inte ständigt att undermineras av väpnade grupper med politiska agendor. Det första nyvalda styrelseskicket som följer fallet av en auktoritär regim kan agera som en symbol för landets demokratisering. Om den nyvalda ledning saknar den legitimitet och auktoritet de förväntas ha kan detta i sin tur bidra till att folkets förtroende för den process som satte den politiska ledningen i makten minskar och eventuellt avtar. Folkets ovilja att inkluderas i demokratiseringsprocessen kan ha mycket negativa konsekvenser på landets fortsatta demokratisering.

7 Referenser

- Abushouk, A. I. (2016), "The Arab Spring: A Fourth Wave of Democratization?" *Digest of Middle East Studies*, 25:1
- Alihodzic, S & Matatu, N (2019) *Timing and Sequencing of Transitional Elections* International IDEA Policy Paper No. 18. [online] Tillgänglig på: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/timing-and-sequencing-of-transitional-elections.pdf>
- Beach, D & Pedersen, R. (2013) "Process-tracing methods: Foundations and Guidelines". Ann Arbor: University of Michigan press.
- Chivvis, C & Martini, J (2014) *Libya after Qaddafi- Lessons and Implications for the Future*. RAND Corporation. [online] Tillgänglig på: <https://www.jstor.org/stable/pdf/10.7249/j.ctt6wq7w7.9.pdf?refreqid=excelsior%3A21e4a2e0208ae1b254bdb94d7442c190>
- Collier, D. (2011). "Understanding Process Tracing". *PS: Political Science & Politics* 44:4
- Eriksson, M & Bohman, E (2018) *The Second Libyan Civil War*. FOI. [online] Tillgänglig på: <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--4571--SE>
- Fjelde, H & Höglund, K. (2016) "När val leder till konflikt" I *RJ:S ÅRSBOK 2016/2017* Red. Jenny Björkman & Arne Jarrick: Makadam Förlag. S. 59-67
- Fortna, P.F. (2008) "Peacekeeping and democratization". I Jarstad, Anna- Sisk, Timothy (red.). *From War to Democracy: Dilemmas of Peacebuilding*. Cambridge: Cambridge University Press. s. 39-80
- Garber, L (1998) "Introduction Chapter" I Krishna Kumar (ed) *Post conflict Elections, Democratization, and International Assistance*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publish. S. 1-5
- George, A. and Bennett, A. (2005). *Case studies and theory development in the social sciences*. Cambridge, MA: MIT Press,
- Halperin, S. and Heath, O. (2017). *Political research*. 2nd ed. Oxford: Oxford University
- Holmes, O (2012) Update 3- Deputy head of Libya's NTC quits after protests. Reuters. [online] Tillgänglig på: <https://in.reuters.com/article/libya-benghazi-protests/update-1-libya-could-fall-into-bottomless-pit-ntc-chief-idINL5E8CM07X20120122>
- Höglund, K. (2009) *Electoral Violence in Conflict-Ridden Societies: Concepts, Causes, and Consequences*, *Terrorism and Political Violence*, 21:3, 412-427
- Höglund, K. (2008). *Violence in War-to-democracy transitions*. I Jarstad, Anna-Sisk, Timothy (red.). *From War to Democracy: Dilemmas of Peacebuilding*. Cambridge: Cambridge University Press. s. 80-103

- Höglund, K & Söderberg Kovacs, M (2010) "Beyond the Absence of War: The diversity of peace in post-settlement societies", Cambridge University Press
- Höglund K, Jarstad, A & Söderberg Kovacs, M (2009) "The predicament of elections in war-torn societies", *Democratization*, 16:3
- International Crisis Group (2011). Holding Libya Together: Security Challenges After Qadhafi. [online] Tillgänglig på: <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/holding-libya-together-security-challenges-after-qadhafi>
- International Crisis Group (2012). Divided we stand: Libya's Enduring Conflict. [online] Tillgänglig på: <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/north-africa/libya/divided-we-stand-libya-s-enduring-conflicts>
- Jawad, Rana (2014) Libyan elections: Low turnout marks bid to end political crisis. BBC News. [online] Tillgänglig på: <https://www.bbc.com/news/world-africa-28005801>
- Kirkpatrick, D (2012) Election Results in Libya Break an Islamist Wave. NY Times. [online] Tillgänglig på: <https://www.nytimes.com/2012/07/09/world/africa/libya-election-latest-results.html>
- Koser, Khalid (2012). Migration, Displacement and the Arab Spring: Lessons to learn. Brookings Institute. [online] Tillgänglig på: <https://www.brookings.edu/opinions/migration-displacement-and-the-arab-spring-lessons-to-learn/>
- Kumar, Krishna. (1998). Post-conflict Elections, Democratization, and International Assistance. Boulder, CO: Lynne Rienner Publisher
- Lacher, W (2013) Fault Lines of the Revolution- Political Actors, Camps and Conflict in the New Libya. SWP Research Paper.
- Maghur, A. K. (2014) A Legal Look into the Libyan Supreme Court Ruling. Atlantic Council. [online] Tillgänglig på: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/a-legal-look-into-the-libyan-supreme-court-ruling>
<http://unddr.org/uploads/documents/IDDRS%202.10%20The%20UN%20Approach%20to%20DDR.pdf>
- Mansfield D. & Jack Snyder (2007) *Electing to Fight- Why Emerging Democracies Go to War*. Cambridge, MA: MIT Press
- Markey, P & Shennib, G (2014) In standoff, Libyans protest over parliament extension. Reuters. [online] Tillgänglig på: <https://www.reuters.com/article/us-libya-crisis/in-standoff-libyans-protest-over-parliament-extension-idUSBREA161MH20140207>
- Meyer, H (2019) Libyas Election by Year-End True Possibility, UN Envoy Says. Bloomberg. [online] Tillgänglig på: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-02-16/libya-elections-by-year-end-true-possibility-un-envoy-says>
- Nooruddin, I & Flores, E.T (2012) "The Effect of Elections on Postconflict Peace and Reconstruction". *The Journal of Politics*. 74:2 Press.

- Paris, R (2004). *At War's End: Building Peace after Civil Conflict*. New York: Cambridge University Pr.215-229
- Reilly, B. (2008) Post-war elections: uncertain turning points of transition. I Jarstad, Anna- Sisk, Timothy (red.). *From War to Democracy: Dilemmas of Peacebuilding*. Cambridge: Cambridge University Press. s. 157-182
- Reilly, B. (2016) "Timing and Sequencing in Post-Conflict Elections". I Langer, Arnim & Brown, G.K (eds.), *Building Sustainable Peace: Timing and Sequencing of Post-Conflict Reconstruction and Peacebuilding*. Oxford University Press. 73-84
- Saidin, Mohd Irwan Syazli & Mujani, Wan & Azhani Mazuki, Azyati. (2014). "New Wave of Democratization: The Case of Tunisian and Egyptian Revolutions". ICAICTE
- Smith, R (2012) *Libyan Elections, June 2012*. Open democracy. [online] Tillgänglig på: <https://www.opendemocracy.net/en/libyan-elections-june-2012/>
- The Carter Center (2012) *General National Congress Elections in Libya*. [online] Tillgänglig på: https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/news/peace_publications/election_reports/libya-070712-final-rpt.pdf
- Turner, JM, S. Nelson, and K. Mahling-Clark (1998) *Mozambique's Vote for Democratic Governance* I Krishna Kumar (ed) *Post conflict Elections, Democratization, and International Assistance*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publish 153-177
- Zoubir, Y & Rózsa, E (2012) "The End of Libyan Dictatorship: The Uncertain Transition." *Third World Quarterly*. 33:7
- Wilén, N (2012), "A Hybrid Peace through Locally Owned and Externally Financed SSR-DDR in Rwanda?" *Third World Quarterly*, 33:7
- UNSC (2014-02-24) *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*. S/2014/131. [online] Tillgänglig på: <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/s2014131.php>
- UNSC (2012-03-26). *Letter dated 23 March 2012 from the Chairman of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1970 (2011) concerning Libya addressed to the President of the Security Council*. S/2012/178. [online] Tillgänglig på: <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/libya-s-2012-178.php>
- UNSC (2012-05-10). *The Situation in Libya 6768th meeting*. S/PV.6768. [online] Tillgänglig på: <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/libya-s-pv-6768.php>
- UNSC (2012-08-30). *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*. S/2012/675. [online] Tillgänglig på: <https://unsmil.unmissions.org/reports-secretary-general?page=1>
- UNSC (2011-11-22) *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*. S/2011/727. [online] Tillgänglig på: <https://unsmil.unmissions.org/reports-secretary-general?page=1>

- UNSC (2011-09-16) Adopted by the Security Council at its 6620th meeting, on 16 September 2011. UNSC S/Res/2009(2011). [online] Tillgänglig på: <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/libya-s-res-2009.php>
- UNSMIL Official Website (inget datum angivet). Defence. [online] Tillgänglig på <https://unsmil.unmissions.org/defence>
- UNSC (2012-02-29). The Situation in Libya 6728th meeting. [online] Tillgänglig på: <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/spv6728.php>
- UNSC (2012-03-07). The Situation in Libya 6731th meeting. [online] Tillgänglig på: <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/libya-s-pv-6731.php>
- United Nations Briefing by Tarek Mitri (2012-11-09) Briefing by Mr. Tarek Mitri SRSG for Libya-Meeting of Security Council. [online] Tillgänglig på: <https://unsmil.unmissions.org/briefing-mr-tarek-mitri-srsg-libya-meeting-security-council-8-november-2012>
- United Nations (2016) Syria Conflict at 5 years: the biggest refugee and displacement crisis of our time demands a huge surge in solidarity. [online] Tillgänglig på: <https://www.unhcr.org/news/press/2016/3/56e6e3249/syria-conflict-5-years-biggest-refugee-displacement-crisis-time-demands.html>
- Wehrey, F (2012) Libyas Militia Menace- The Challenge after the Elections. Foreign Affairs. [online] Tillgänglig på: <https://www.foreignaffairs.com/articles/libya/2012-07-12/libyas-militia-menace>
- Zargoun, T (2012) Militia clashes in southern Libya kills 50. Reuters [online] Tillgänglig på: <https://in.reuters.com/article/libya-clashes/militia-clashes-in-southern-libya-kill-50-idINDEE82Q0KA20120327>
- Özerdem, A. (2002). "Disarmament, demobilisation and reintegration of former combatants in Afghanistan: Lessons learned from a cross-cultural perspective." Third World Quarterly - THIRD WORLD Q. 23.
- Ej angivet (2013) Libyan PM Ali Zeidan briefly held by gunmen in Tripoli. CBS News. [online] Tillgänglig på: <https://www.cbsnews.com/news/libyan-pm-ali-zeidan-briefly-held-by-gunmen-in-tripoli/>
- Ej angivet (2011). The Arab Spring Country by Country. The National, [online] Tillgänglig på: <https://www.thenational.ae/world/the-arab-spring-country-by-country-1.401358>
- Ej angivet (2012) Chris Stevens, US ambassador to Libya, Killed in Benghazi attack. The Guardian. [online] Tillgänglig på: <https://www.theguardian.com/world/2012/sep/12/chris-stevens-us-ambassador-libya-killed>
- Ej angivet (2015) Libya revokes bill banned Gaddafi-era officials from office. BBC News. [online] Tillgänglig på: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-31104099>